

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20

Kdor seje veter, žanje vihar!

Kdor zida na sovraštvu, ne more zgraditi trdne zgradbe. To dokazuje zgodovina marksističnega socializma. Karel Marks, nemški židovski pisatelj, je duhovni oče socialno-demokratskega nauka. Boljševiki v Rusiji poskušajo ta nauk izvrševati v dejanskem življenju. Niso pa zgradili trdne zgradbe ljudske sreče, marveč so vso Rusijo spremenili v prisilno delavnico in nasilno kasarno.

Marksistični socializem je neizvršljiv, ker zamuja iz Boga izviračo jubezen ter propoveda sovraštvo, ki ga širi med delavskimi sloji z geslom razrednega boja. Iz sovraštva pa se ne more roditi dobro, marveč samo zlo. Zlo je sejal marksistični socializem po svetu in to zlo je tudi njega zlomilo. Prvi maj, ki ga je 2. socialistična internacionala (mednarodna socialistična zveza) določila za manifestacijski praznik socialističnega delavstva, je letos nudil svetu sliko propadajočega materialističnega socializma.

Marksistični socializem je v vseh državah v defenzivi. V Nemčiji ga je pomandral nemški narodno-socialistični škorenj. Prvi maj, ki se je na Nemškem vedno praznoval v znamenju rdečih zastav, se je letos vršil v znaku kljukastega križa. Marksizem se je skrival po najskrivnejših kotih ter ni upal v javnosti niti pokazati svojega obraza. Marksistično junaštvo, ki se je svojčas v Nemčiji tako širokoustilo ter pozivalo k strastni borbi, se je spremenilo v onemogel molk. Naslednji dan je dal državni kancler Hitler po državnem svetniku dr. Leyu zasesti vsa poslopja in vse urade socialističnih strokovnih organizacij, ki so bile najmočnejša opora marksističnega socializma v Nemčiji, ter vse voditelje teh organizacij zapreti. Zasedena je tudi bila Delavska banka in vse njene podružnice.

Celo v Avstriji se socialno demokratična stranka, ki je številčno najmočnejša stranka v državi, ni upala ta dan nastopiti po stari socialistični tradiciji (izročilu). Socialistični voditelji so sicer zveznemu kanclerju Dollfussu zapretili, da mu bodo 1. maja pokazali svojo moč, ter celo namigavali, da bi se mogli ponoviti prizori iz poletja 1927, ko je bila na Dunaju socialistično-komunistična vstaja ter je bilo zažgano državno sodišče. Pa se ni nič ponovilo. Na Dunaju, ki ga socialisti še vedno kaj radi proglašajo za rdeče mesto, je bil popolen red in mir. Rde-

či Dunaj se tokrat niti ni izkazal s promenadnim sprehajanjem socialističnih pristašev. Celo na občinskih hišah, ki so sedaj še v rokah socialistov, ni bilo običajnega marksističnega nakita. Kako blagodejen je strah pred malim kanclerjem Dollfussom!

Marksizem propada tudi v Španiji, čeprav je tamkaj zdaj še na vladi. Sedanjí ministrski predsednik Azana, ki je izšel iz vrst liberalizma ter sebe označuje kot radikalnega socialista, vlada s pomočjo takozvanih umerjenih marksističnih socialistov špansko državo. Veliko preglavic mu delajo najradikalnejši marksistični bratci, takozvani sindikalisti, ki prejemajo navodila iz boljševiške Moskve. Uprizarjaj, nemire in vstanke zdaj v tem kraju, zdaj v drugem. Vlada pa jih da takoj krvavo zadušiti po receptu: »Za vsakega mrtvega žandarja 10 mrtvih glav!« Tako je marksistični socializem,

ki je v Španiji nastopal z velikimi obljubami in še z večjim hujskanjem, izgubil med ljudstvom vse zaupanje. To so pokazale občinske volitve, ki so se pretekli mesec vršile v velikem delu Španije. Pri teh volitvah socialisti z Azanovimi radikali niso dobili niti petine glasov. Vihar ljudske nevolje bo kmalu pognal Azano in njegove socialistične pajdaše s politične pozornice.

Zgodovina marksističnega socializma dokazuje nesposobnost te stranke za pozitivno graditeljsko delo. Socialni demokratje so znali ter še zdaj znajo samo zabavljati in hujskati ter se jati razdor, prepir in sovraštvo. To pa niso sile, ki bi mogle ustvariti gospodarski red in mir v človeški družbi ter srečo in zadovoljnost med ljudmi. Socialistični voditelji, ki so bili v Marksovi šoli, ne verujejo v Boga in v božjo besedo. Sedaj pa morajo, naj hočejo ali nočejo, na sebi in svoji stranki preizkusiti resničnost božje besede, zajamčene v sv. pismu: »Kdor seje veter, žanje vihar.«

Kako Amerika rešuje kmete?

Predsednik Zedinjenih držav Franklin Roosevelt je gospodarsko in finančno krizo zagrabil z močno roko. Njegov prednik se je omejeval na napovedi in obljube, Roosevelt pa je mesto besed izbral dejanje. Pooblastilo za to dejanje mu je dal senat, ki je predzadnji dan aprila z dvetretjinsko večino sprejel za to potrební zakon. V tem zakonu se daje državnemu predsedniku pooblastilo, da zniža zlato vrednost dolarja do polovice sedanje vsebine. Na ta način hočejo Amerikanci, dasi imajo dovolj zlato podlage za svojo valuto — saj vendar imajo med vsemi državami največ zlata — sami razvrednotiti dolar, da bi mogle porasti cene blagu ter se poživiti trgovina. Nadalje je predsednik pooblaščen, da more izdati za 3 milijarde dolarjev nekritih bankovcev, s katerimi bi poplačali vladne obveznosti. Te novčаницe se bodo tekom 25 let z letnimi obrestmi 4% vzele iz prometa. Pooblaščen je tudi, da sme neomejeno kovati srebrni denar po vrednosti, ki jo določa sam.

Ti ukrepi so v prid vsem slojem ljudstva, ki so začeli vsled težke krize hudo trpeti. V prid so osobito še poljedelcem, ki v Ameriki trpijo na istih gospodarskih ranah ko pri nas, in to so: nizke cene kmetijskim pridelkom, pomanjkanje denarja, visoke dajatve, veliki dolгови. Roosevelt si je v svesti,

da se je treba na poljedelce (farmerje) posebno ozirati, ker tvori ta stan najsolidnejšo (najtrdnjšo) družabno podlago državi in ker vsled krize razmeroma največ trpi. Zato si je dal od senata podeliti posebna pooblastila za pomoč hudo stiskanim poljedelcem.

Ker je vprašanje cen eno najvažnejših vprašanj sedanjega gospodarskega stanja poljedelcev, je Roosevelt dobil pooblastilo, da s primernimi sredstvi urejuje cene kmetijskim pridelkom. Kmetijski minister bo moral trg agrarnih pridelkov skrbno kontrolirati, cene nadzirati ter skrbeti, da ne padejo pod višino, na kateri se kmetijsko delo vsaj kolikor toliko izplača. Težka in nevarna rana, na kateri trpi ameriško poljedelstvo, je prezadolženost kmetijskih posestev. V to svrhu je Roosevelt dobil pooblastilo za izdajo obligacij državnih bank v najvišjem znesku 2 milijard dolarjev, da se prezadolženim poljedelcem pride na pomoč. Da se povečajo dohodki poljedelcev, je predsednik tudi pooblaščen, da se ustanovi osrednji pool — zveza za bombaževino ter da se farmerji udeležijo dobčka pri prodaji svojih izdelkov. Tako se je Amerika začela resno brigati in truditi, da reši kmetijski stan propada, ki mu preti.